

**DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT**

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
201200347-/TJH

Vår ref.
12/2082

Dato
22.03.2012

Høring - forslag om særlige regler for gjennomføring av psykisk helsevern i regionale sikkerhetsavdelinger - herunder i enhet med særlig høyt sikkerhetsnivå

Vi viser til brev datert 1.3.2012 vedrørende ovennevnte sak. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har følgende kommentar:

Etter det BLD forstår vil nytt kapittel i psykisk helsevernlov som foreslås av HOD gi adgang til økt bruk av kontrolltiltak i regionale sikkerhetsavdelinger. Det nye kapittelet vil gi større adgang til å foreta undersøkelser av pasientenes person, rom og eiendeler, foreta undersøkelser av besøkende og gjenstander og kontrollere pasientens forbindelse med omverdenen. I tillegg foreslås det lovbestemmelser som gir adgang til å opprette enhet for særlig høyt sikkerhetsnivå.

De bestemmelsene som foreslås innebærer vesentlige inngrep i pasientenes grunnleggende menneskerettigheter som retten til privatliv og familieliv og retten til frihet. Når det gjelder personer med nedsatt funksjonsevne, blant annet personer med psykiske lidelser, er disse bestemmelsene, og menneskerettighetene før øvrig, tolket og utdypet i FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Regjeringen vedtok før jul å foreslå ratifisering av denne konvensjonen.

HOD har, sammen med UD, foretatt en vurdering av eksisterende tvangsbestemmelser i forhold til bestemmelsene i CRPD, da særlig artikkel 14 og artikkel 25 i CRPD. Paulsrud-utvalget har også foretatt en vurdering av nasjonale tvangsbestemmelser opp mot menneskerettighetene.

BLD mener at menneskerettighetene generelt, og særlig CRPD, må omtales i langt større grad i høringsnotatet med forslag til endringer i psykisk helsevernloven. CRPD er ikke nevnt i høringsnotatet. For nye tvangsbestemmelser som gjelder personer med nedsatt funksjonsevne er det helt sentralt å vurdere disse opp mot bestemmelsene i CRPD. BLD ber om at dette gjøres i høringsnotatet.

Norge legger til grunn at tvangsbehandling er tillatt etter bestemmelsene i CRPD, så sant:

"forhold gjør slik behandling helt nødvendig etter lovfestede vilkår, som en siste utvei, og behandlingen er undergitt rettssikkerhetsgarantier"

Når det gjelder de nærmere bestemmelsene i det kapittelet som foreslås av HOD kan ikke BLD se at det stilles noen klare vilkår for at pasienter overføres fra ordinær tvangsinnleggelse til regionale sikkerhetsavdelinger, og dermed underlegges økt bruk av tvang.

BLD mener at loven må fastsette tydelige vilkår for overføring til regionale sikkerhetsavdelinger dersom en slik overføring automatisk skal åpne for økt bruk av tvang overfor pasienten. Dersom det ikke inntas slike klare vilkår i loven mener BLD at man kan risikere at bestemmelsene i det foreslåtte kapittelet vil være i strid med menneskerettighetene.

Når det gjelder opprettelse av en enhet for særlig høyt sikkerhetsnivå ser BLD at det kan være et behov for dette. BLD mener imidlertid at forholdet mellom organiseringen av en slik avdeling og det menneskerettslige forbudet mot tortur bør utredes nærmere. Det vises også til BLDs kommentarer over om at det bør fastsettes tydelige lovfestede krav for overføring til en slik avdeling ettersom en slik overføring vil suspendere grunnleggende menneskerettigheter for pasienten.

Med hilsen

Lars Audun Granly (e.f.)

Line Berger Husem

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.